

Herczeg Ferenc:
AZ ÁRVA KACSÁK

Egy ostoba kiscsibe elmaradt az ebédről. Mikor keresték, ott csipogott valahol a pajtában, a borprés alatt. Bemászni csak tudott, de visszajönni nem tudott magától. Az édesanyja meg volt ijedve. A kakas mindjárt utána szalajtott egy tarajos csirkét, hogy hozza ki, hadd rázza meg egy kicsit a pelyhes üstökét. Majd nem mászkál többet ebéd idején!

A tarajos csirke bebújt a prés alá, aztán egyszerre elrikoltotta magát, hogy ő talált valamit! A kakasnak tüstént utána kellett bújnia; ő is elkukorékolta magát nagy csodálkozva. A tyúkok sem állhatták tovább és kíváncsian bújtak a kakas után...

Mi volt a prés alatt? A prés alatt egy régi szakajtó volt, telve szalmával, a szalmában hat tojás. A tyúkok körülnézték, csőrükkel megforgatták, tojás volt, igazi, fehér tojás.

A tyúkok azt mondták: nem tyúktojás, a miénk kisebb.

A libák is megnézték és azt mondták: a lúdtojás nagyobb.

A gyöngytyúkok meg azt mondták: a miénk erősebb.

A pulykák: a mi tojásunk szép pettyes, ez meg közönséges fehér.

A kakas felszólt a galamboknak a háztetőre:

– Talán a maguké ez a hat tojás?

A galambok leereszkedtek a tetőről, megnézegették, csőreikkel kissé megkopogtatták, aztán fejüket rázták. Nem is az övék.

– Hát kié lehet?

A Kókusz kecske éppen arra sétált az udvaron... Talán az övé?

A jó Kókusz elmekkentette magát, aztán szabadkozott, hogy nem az övé.

A szárnyasok tanácskozni kezdtek, hogy mit csináljanak a gazdátlan tojásokkal?

– Jó volna rántottát csinálni, – javasolta Sajó, a komondor.

Nem akart rosszat mondani, csak szerette a rántottát. Hanem a tyúkok annyira rossz néven vették, hogy futva kellett menekülnie szárny-és csőrcsapásaik elől.

Legjobb lesz, ha szépen kiköltetjük, aztán majd meglátjuk – szolt a kakas.

Ki is rendelt egy tyúkot, aki éppen ráért, hogy költse ki a tojásokat, jutalmul föl-emelte a zsebpénzét tíz szem búzával.

Egy nap a tyúk azt jelentette, hogy kiköltötte a tojásokat. Hat aranypelyhes, sárgacsőrű madárka mászott elő. Furcsán rázogatták a buksi fejüket, meg hunyorgtak az apró fekete szemükkel. Szépen, illedelmesen bókoltak a kakas előtt.

– Szervusz, gyerekek! – mondta a kakas leereszkedően. – Hát mi fajták is vagytok ti?

– Kiskacsák – mondták mind a hatan.

Az egész udvar összefutott erre az okos feleletre. Még Sajó is úgy találta, hogy kedves kis jószágok és hogy kár lett volna rántottát csinálni belőlük.

– Hol van az édesanyánk? – kérdezték a kiskacsák.

– Persze, az édesanyátok majd mindjárt meglesz – mondta a kakas.
Sajnálta őket, nem akarta nekik megmondani, hogy anyátlan árvák, azért hamar körülfutott az udvaron, hátha találna valakit, aki elvállalná őket gyermekeinek.
Hanem ez nem ment egykönnyen. A tyúk azt mondta, hogy szívesen költötte ki őket, de most a saját ketrecében is annyi a dolga, hogy azt sem tudja, mihez kezdjen. A többiek is szabadkoztak, hogy nem értenek a kacsaneveléshez.
A kakas gondolt egyet. Ha egyik sem akarja, majd akarja Julcsa, a béres gazda lánya. Okos, jó kisleány, reá lehet bízni a kacsákat. Rögtön oda is léptetett a leányhoz, aki, kis hugával az ölében, éppen ott ozsonnált a pitvar előtt. Illedelmesen ráköszöntött és előadta kérelmét.
Julcsa odavetett neki egy darab kenyérmorzsát és azt mondta:
– Kakas barátom, az bajos dolog, elég gond az nekem, hogy a kis Böskére kell vigyáznom, nem vehetek én most akkora familiát a nyakamba.
– Nagy familia? – kérdezte a kakas. – Egy Böske, hat kis kacsa, ez összesen hét. Van az én tyúkjaim közt olyan is, aki húszat nevel föl egyszerre.
Julcsa elnevette magát.
– Jól van, hozd ide a kacsáidat. Majd mindjárt magammal viszem őket a rétre. Míg én Böskével játszom, kedvük szerint fürödhetnek az árokban.
A kakas oda hozta a kiskacsákat.
– Lássátok, ez a ti édesanyátok! – mondta, Julcsára mutatva.
A kicsikék tág szemekkel tekintettek reá, kissé csudálkoztak, hogy az édesanyjuknak se csőre, se szárnya nincs, de aztán engedelmesen követték a rétre.
Így lett Julcsa a hat árva nevelőanyja. Szépen neveli őket. Tudnak már azok mindent, amit egy jóra való rucának tudnia kell: imbolyogva járni, hápogni, úszni, vízi bogarak után bukdácsolni, békát kergetni...

(1891)